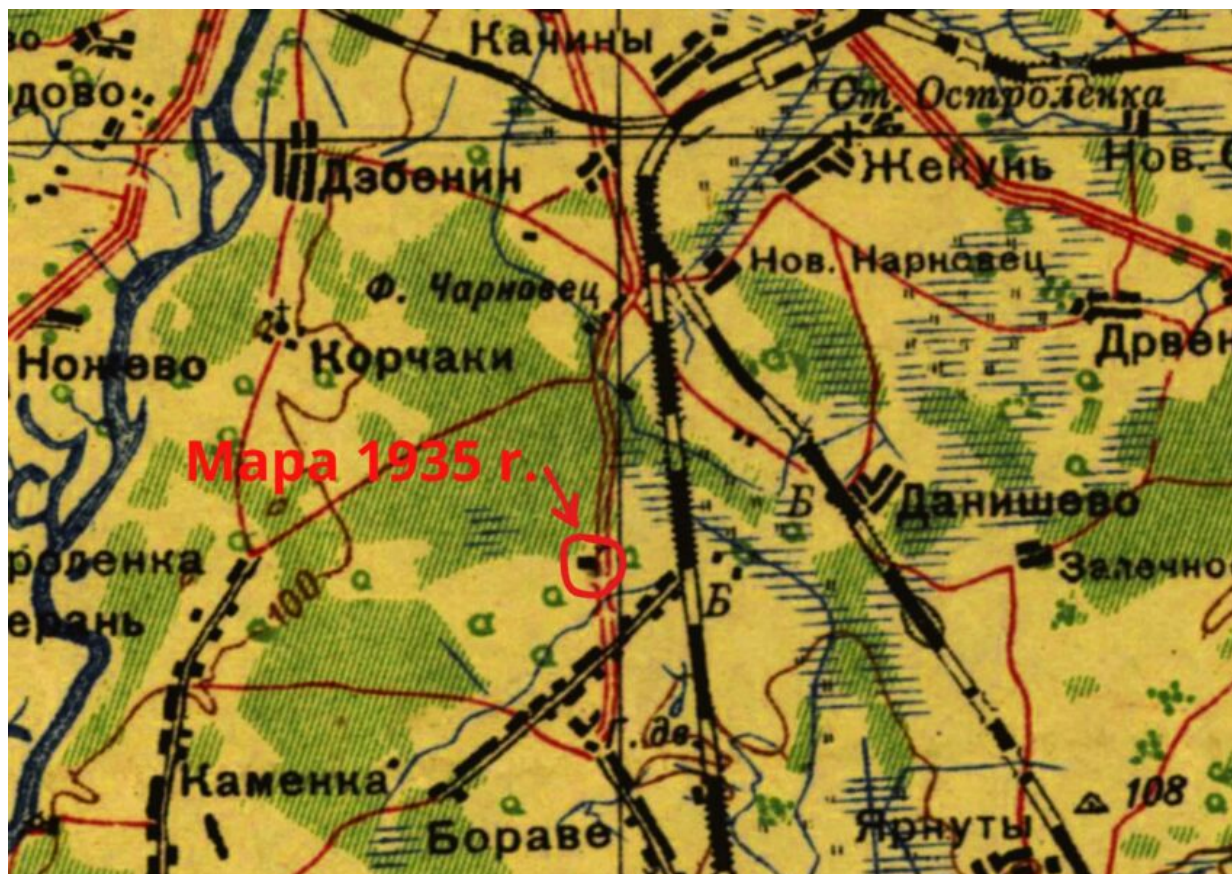

12. „Liczenie Liści”, cz. 2, Borawe (zdjęcia)

Category: NEWS,Wydarzenia,wypoczynek
written by Marek | 18 listopada 2025

[12. „Liczenie Liści”, cz. 1, Czarnowiec ->](#)

Dwunasta edycja Spaceru Leśnego „Liczenie Liści” zorganizowana w niedzielę 16 listopada 2025 r. odbiegła standardami od wszystkich dotychczasowych...

Przekraczamy granicę wsi Borawe

Tempo dość zwawe, bo mżymżawka, bo zawiewa zimny wiatr od łąk, od wschodniej strony.

Ale las już blisko, bo tuż po zejściu z drogi powiatowej 4403W rozpościera się kompleks Lasów Państwowych, Nadleśnictwa Ostrołęka, Leśnictwa Borawe.

Tu właśnie na skraju lasu, gdzie przed laty stała gajówka, gajowego z Borawego, wita nas Pan Damian Piekarski – edukator w ostrołęckim Nadleśnictwie.

pultusk24.pl

1933 Leśnictwo Borawe Czarnowiec.pl (LP)

1933-1934 - Leśniczy Leśnictwa Borawe Zgliczyński i Praktykant. Zbiory Damian Piekarski.

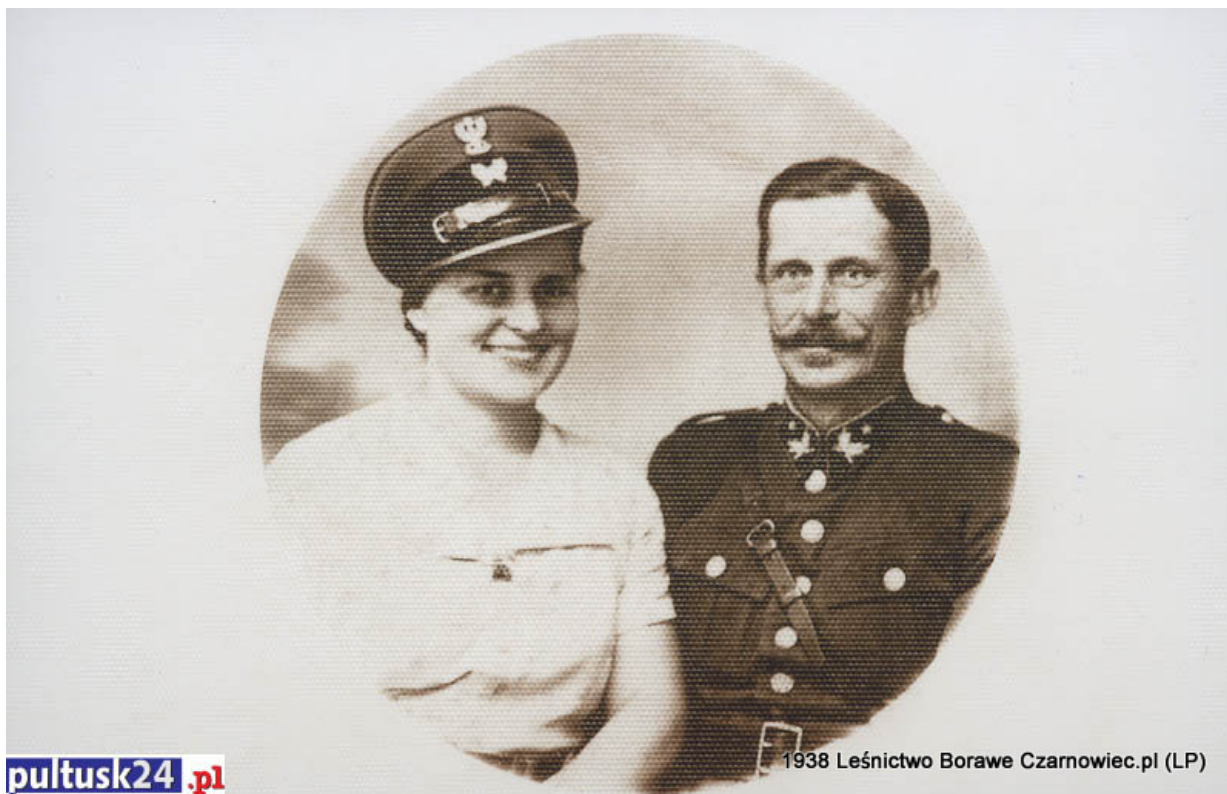
1935 Leśnictwo Borawe Czarnowiec.pl (LP)

1935 - Nadlesnictwo Ostroleka - Lesnictwo Borawe. Zbiory Damian Piekarski.

1935 Leśnictwo Borawe Czarnowiec.pl (LP)

1935 - Pracownicy Nadleśnictwa Ostrołęka, Leśnictwo Borawe. Zbiory Damian Piekarski.

pultusk24.pl

1938 Leśnictwo Borawe Czarnowiec.pl (LP)

1938 - Leśniczy Leśnictwa Borawe Zgliczyński z córką Aurelią Piotrowską. Zbiory Damian Piekarski.

1940 Leśnictwo Borawe Czarnowiec.pl (LP)

1940 - Wigilia w gajówce, w Leśnictwie Borawe. Zbiory Damian Piekarski.

1941 Gajówka Borawe, Czarnowiec.pl (LP)

1941 - Gajówka w Leśnictwie Borawe. Zbiory Damian Piekarski.

Opowieści o lesie w Leśnictwie Borawe

Pan Damian rozpoczął opowieści od ogólnego przedstawienia, do czego służy las, jak duże jest Leśnictwo Borawe, ile zwierzyny i jakiej mogą spodziewać się piechurzy podczas swoich wycieczek po lesie.

W dalszych częściach opowieści pojawiły się informacje o słupkach oddziałowych, o paśnikach, o drogach pożarowych i potocznych nazwach lasu, którymi posługiwali się mieszkańcy przed laty.

Nazwy pozostały, a używanie ich przechodzi z pokolenia na pokolenie. Wszystkie potoczne nazwy w Leśnictwie Borawe zna obecnie jedynie Leśniczy Krzysztof Olejniczak.

Przystanek „2” - gajówka

Gajówka w Borawem.

Nazwa „gajówka” zazwyczaj odnosi się do pojedynczego budynku mieszkalnego, w którym mieszkał gajowy – osoba nadzorująca część lasu. Gajówka Borawe znajdowała się w lesie, w pobliżu wsi Borawe. Często

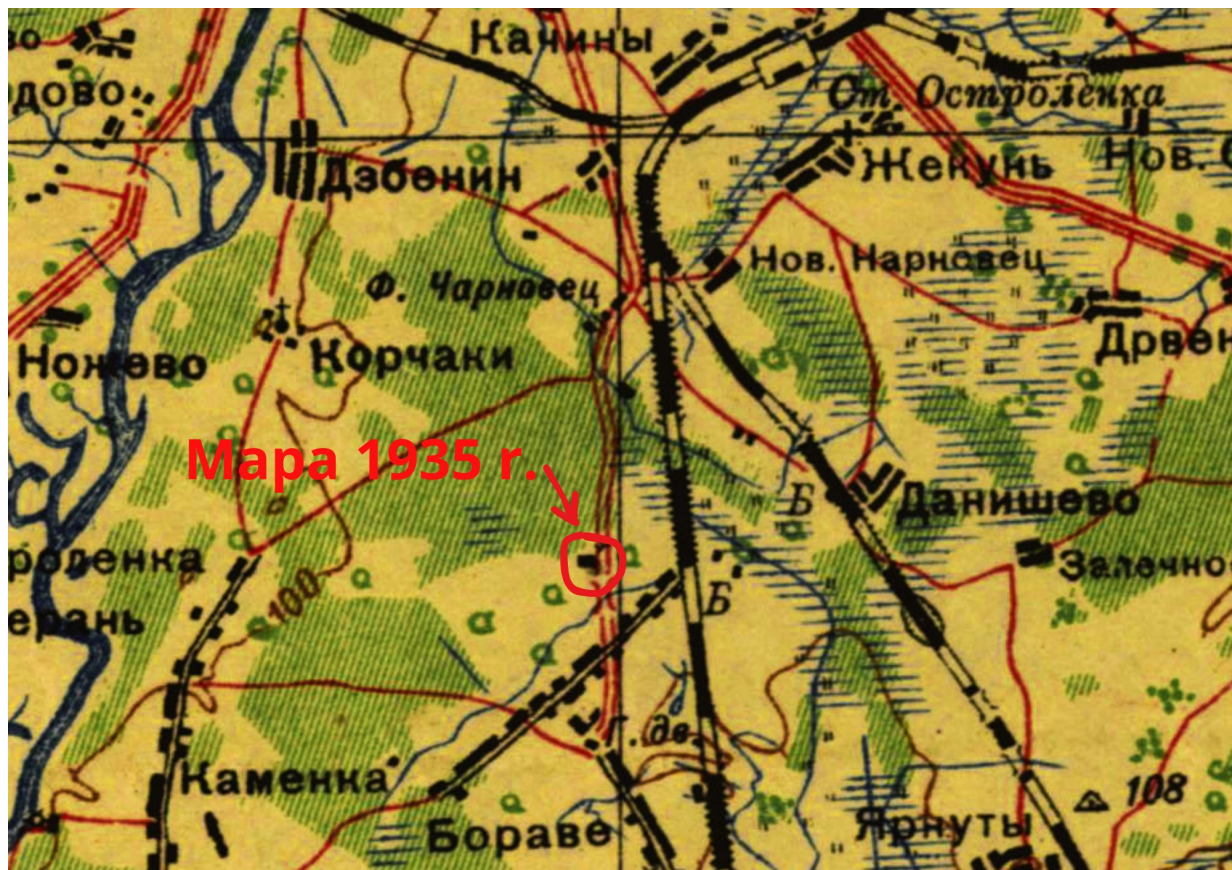
bywała mylona lub utożsamiana z samą wsią, ale była odrębnym, mniejszym punktem osadniczym.

Gajówka Borawe jest widoczna na historycznych mapach, co potwierdza jej istnienie: Mapa WIG z 1935 roku: Na tak zwanym „Mapsterze” (serwisie ze zdigitalizowanymi mapami Wojskowego Instytutu Geograficznego) gajówka Borawe jest wyraźnie zaznaczona w lesie, na północny zachód od zabudowań wsi Borawe.

Tereny te były miejscem walk i ruchów partyzanckich, [m.in.](#) Armii Krajowej. Leśniczówki i gajówki często służyły jako punkty kontaktowe, zaopatrzeniowe lub kryjówki dla partyzantów. Można z dużym prawdopodobieństwem założyć, że gajówka Borawe również mogła pełnić taką rolę, choć brakuje na to konkretnych, potwierdzonych źródeł.

Gajówka Borawe, to historyczna, leśna osada, która istniała co najmniej od lat 30. XX wieku. Była związana z gospodarką leśną. Choć nie ma już jej w oficjalnych rejestrach, jej ślad zachował się na starych mapach i w lokalnej historii. Jej dokładne losy (kiedy dokładnie powstała i kiedy przestała pełnić swoją funkcję) wymagałyby kwerendy w archiwach państwowych.

Gajówka w Borawem została spalona w czasie bombardowania sowieckiego przed wycofaniem się oddziałów niemieckich na przełomie 1944/45 r. (zdjęcia gajówki powyżej).

Nadleśnictwo Ostrołęka.

Leśnictwo Borawe to obszar 1038 ha. Głównymi gatunkami drzew są: sosna, dąb, świerk, brzoza, olsza. Z powodu bliskości pięćdziesięcioletniej Ostrołęki Leśnictwo stanowi doskonałą bazę turystyczno-rekreacyjną. Znajdują się tu trzy miejsca postoju pojazdów, dwa pomniki przyrody (modrzew europejski, grupa drzew „Altana” złożona z 14 lip drobnolistnych), a także dobrze rozwinięta sieć dróg z dwoma szlakami: pieszym i konnym. Siedziba Leśnictwa znajduje się w Lipiance, zaś Leśniczym jest Krzysztof Olejniczak. Fot: „Nadleśnictwo Ostrołęka, Leśnictwo Borawe”, leśnik 1933 r.

Przystanek „3” - mogiłka

Mogiła we wsi Borawe to wciąż nierozwiązana zagadka historyczna. Tradycja lokalna wiąże ją głównie z ofiarami bitwy ostrołęckiej z 1831 roku lub walk I wojny światowej toczonych w 1915 roku, sugerując, iż spoczywa w niej żołnierz powstania listopadowego bądź wielkiej wojny. Hipotezy te, pozbawione jak dotąd pełnego potwierdzenia w źródłach archeologicznych i historycznych, współlistnieją z kolejną, wskazującą na wrzesień 1939 roku, kiedy to w okolicy stacjonował 71. Pułk Piechoty przed kolejnymi bitwami. Niemniej, miejsce to należy traktować jako niezwykle cenny zabytek lokalnej pamięci, wciąż czekający na ostateczne, profesjonalne badania, które rozwiąłyby otaczające je wątpliwości.

Hipotezy są zgodne z tym, co krąży w lokalnych przekazach. Można je uszeregować:

1. **Powstanie Listopadowe (1831 r.)** – Bitwa pod Ostrołęką (26 maja) była jedną z najkrwawszych w tym powstaniu. Ranionych żołnierzy mogło ewakuować się na tyły, a jeden z nich mógł zostać pochowany w tym odludnym, leśnym miejscu. To jedna z najstarszych i najsilniej zakorzenionych hipotez.
2. **I Wojna Światowa (1914-1915 r.)** – W rejonie Ostrołęki toczyły się

ciężkie walki pozycyjne między armią rosyjską a niemiecką. Linia frontu przebiegała m.in. wzdłuż rzeki Narew. Las pod Borawem mógł być miejscem pochówku pojedynczych żołnierzy z tych walk.

3. **Wrzesień 1939 r.** – To bardzo prawdopodobna i konkretna hipoteza. W dniach 8-9 września 1939 roku wycofujące się oddziały **71. Pułku Piechoty** (wchodzącego w skład 18. Dywizji Piechoty) kwaterowały i odpoczywały w lasach na północny zachód od Ostrołęki, właśnie w rejonie Borawego. Mogła może kryć prochy żołnierza tego pułku, który zmarł z ran lub choroby w trakcie tego postoju, zanim jednostka ruszyła dalej w kierunku Zambrowa i ostatecznej bitwy pod Andrzejewem.

Przekraczamy granicę wsi Kamianka...

Pan Damian Piekarski z Nadleśnictwa poruszył podczas przemarszu, przez las państwowy mnóstwo interesujących tematów leśnych. Dziękujemy serdecznie za zdobytą wiedzę.

Ciąg dalszy, w części trzeciej „12. „Liczenie Liści”, cz. 3, Kamianka...

2025.11.16 Czarnowiec.pl (MK)

2025-11-16 Czarnowiec pl (MK)

Sponsorzy/Partnerzy

Gabriella

TRAVEL

CZARNOWIEC.PL

Marek Karczewski

CZARNOWIEC.PL

CZARNOWIEC.PL

**MOJA
OSTROŁĘKA**

CZARNOWIEC.PL

CZARNOWIEC.PL

nieruchomości
ALEKSANDROWICZ

CZARNOWIEC.PL

CZARNOWIEC.PL

Zdjęcia w artykule: Marek Karczewski, Krzysztof Chojnowski, Grzegorz Lendzioszek, moja-ostroleka.pl

Czarnowiec, 18.11.2025 r., Marek Karczewski